

Komunikācijas stratēģija Uzņēmējiem par dabas aizsardzību Latvijas piekrastē

2023.

SATURA RĀDĪTĀJS

IEVADS.....	3
1. KAS APMEKLĒ PIEKRISTI?	4
2. MĒRĶAUDITORIJU VAJADZĪBAS	5
3. KURŠ KOMUNICĒ PAR DABAS AIZSARDZĪBU?	6
4. PAR KO (TĒMAS, JOMAS) VAR KOMUNICĒT?.....	7
5. EFEKTĪVAS UN ILGTSPĒJĪGAS KOMUNIKĀCIJAS PADOMI.....	11
5.1. Vispārīgie principi.....	11
5.2. Mediju lietošanas paradumi ES un Baltijas valstīs.....	14
5.3. Sociālo platformu lietošanas tendences Pasaulē un Baltijas valstīs	16
5.4. Piemērotākie un nepiemērotākie laiki satura publicēšanai sociālajās platformās	17
5.5. Komunicēšana citos informatīvajos kanālos.....	18
5.6. Galvenais uzdevums – saudzēt dabas vērtības!.....	18
6. STRATĒGIJAS IEVIEŠANAS MEHĀNISMS.....	20
7. KUR UN KĀ IEGŪT INFORMĀCIJU?	20
8. LIETOTIE SAĪSINĀJUMI	21
9. PIELIKUMI.....	22
PIELIKUMS NR. 1 Sabiedrību interesējošas tēmas par piekrasti.....	22
PIELIKUMS NR. 2 Sociālo platformu visaktīvāk apmeklētie laiki.....	24
Facebook.....	24
Instagram:	25
Youtube:.....	26

IEVADS

Latvijas JŪRAS PIEKRASTE vēsturiski ir bijusi un joprojām ir ne tikai svarīga rekreatīva teritorija, bet arī nozīmīga dabas vērtību krātuve, kurā koncentrējušās daudzas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, dzīvotnes (biotopi), ainavas un sugas.

Saskaņā ar **“1. ZIŅOJUMS Baltijas jūras piekrastes apmeklētība, tās radītās slodzes uz vidi un infrastruktūras vispārīgs izvērtējums, 2020”**, Latvijas iedzīvotāju vienas dienas braucienu skaits uz jūras piekrasti atpūtas nolūkos pārsniedz ceļošanas skaitu uz galvaspilsētu un kopumā sastāda aptuveni 2 mlj. apmeklētājus gadā. Izteikti lielāka tūristu plūsmas koncentrācija ir lielo pilsētu tuvumā – Rīgas, Jūrmalas, Liepājas, Ventspils, Salacgrīvas u.c. pilsētu apkaimēs. Tūristu plūsmas apjomu krasi ietekmē sezonalitāte – apgrozījums trīs vasaras mēnešos ir augstāks, nekā pārējos deviņos mēnešos.

“COVID – 19” pandēmijas laiks vēl vairāk “saasināja” apmeklētāju slodzes radītās problēmas piekrastē, jo uz laiku bija slēgtas Latvijas robežas, tādēļ lielo pilsētu apkārtnē palielinājās apmeklētāju plūsma, radot problēmas atsevišķu, labiekārtotu dabas objektu un dabas taku teritorijās.

2017. un 2019. g. tika uzsākta divu starptautisku garo distanču pārgājēju maršrutu “Jūrtaka” (E9) un “Mežtaka” (E11) izveide, kuru viens no uzdevumiem bija virzīt aktīvo tūristu plūsmu pa noteiktiem, iepriekš saskaņotiem tūrisma maršrutiem, kas šķērso trīs Baltijas valstu teritoriju, t.sk. - piekrasti. Šie pārgājēju maršruti ir kļuvuši ļoti populāri un nākotnē tie ir jāturpina attīstīt, t.sk. arī, izglītojot to apmeklētājus, apkaimes iedzīvotājus un uzņēmējus ar dabas aizsardzību saistītās jomās.

Augstāk aprakstītā situācija ir viens no iemesliem, kādēļ tika izstrādāta “Komunikācijas stratēģija Uzņēmējiem par dabas aizsardzību piekrastē” (turpmāk tekstā – stratēģija). Stratēģijas **mērķis** ir veicināt izglītotu un atbildīgu apmeklētāju īpatsvaru piekrastē, kam rūp dabas vērtību saglabāšana un kuri ir labai saudzīgi. Tādi, kuri ne tikai zina savas tiesības, bet arī pienākumus, ierobežojumus un tos atbildīgi izpilda.

Ar **terminu “piekraste”** šīs stratēģijas kontekstā tiek saprasta Rīgas līča un Baltijas jūras pludmale ar jūras ūdeņiem, jūras krasts ar kāpu zonu un tam pieguļošās teritorijas.

Stratēģija ir sagatavota Eiropas Savienības BestBelt programmas projekta **“Zaļā Josta – vienoti noteikumi atpūtai dabā visās piekrastes teritorijās Latvijā” finansiālu atbalstu**, kura mērķis ir izstrādāt vienotus noteikumus atpūtai dabā visās piekrastes teritorijās, kā arī šajā nolūkā sniegt jaunus politikas priekšlikumus. Projekts tiek īstenots 2023. gadā.

Par šīs publikācijas saturu pilnībā atbild Latvijas Lauku tūrisma asociācija "Lauku ceļotājs", un tā nekādos apstākļos nav uzskatāma par Eiropas Savienības oficiālo nostāju.

BESTbelt

With financial
support of the
European Union

1. KAS APMEKLĒ PIEKRISTI?

Tūrisma, atpūtas un citos (saistītos) nolūkos piekrasti apmeklē dažādi cilvēki (apmeklētāji) ar atšķirīgiem mērķiem un motivāciju. Apmeklētājus nosacīti var sadalīt vairākās **mērķauditorijās** (1. attēls) un satura ziņā tēmas, par kurām ar tiem ir jākomunicē, ir gan kopējas, gan atšķirīgas.

1. attēls. Piekrastes apmeklētāji

- Mierīgās atpūtas cienītāji - tādi, kas peldas, sauļojas, atpūšas, dzīvo ilgstošu laiku vienā vietā, vai vienas dienas atpūtnieki, kas dodas piknikā un īsā atpūtā, autotūristi u.c.;
- Aktīvās atpūtas cienītāji - tādi, kas dodas pārgājienos, ekskursijās (t.sk. izziņas), velobraucienos, ūdenstūristi, ziemās – distanču slēpotāji;
- Dabas vērotāji - putnu vērotāji, dažādu dabas norišu – ziemeļblāzmas, saulrieta, zvaigžņu vērotāji, fotogrāfi, filmētāji, ainavu gleznotāji;
- Dažādu sporta veidu cienītāji (kaitbords, vindsērfings, supošana, nūjošana, skriešana, vingrošana, sporta spēles, orientēšanās, geogēčings u.c.);
- Dabas velšu vācēji - sēņotāji, ogotāji, riekstotāji, ārstniecības augu vācēji;
- Makšķernieki (plekstes, vējzivis, cits) un vietējie zvejnieki;
- Vietējie iedzīvotāji, zemes īpašnieki - izmanto piekrasti pastaigām (t.sk. ar suni), atpūtai, peldei, ogošanai, sēņošanai, dzintara lasīšanai u.c. mērķiem;
- Citi, - pētnieki – ģeogrāfi, biologi, citu nozaru pētnieki, inspektori, dabas reindžeri;
- Caurbraucēji, kas izmanto pakalpojumus, kas tiek sniegti piekrastes ceļu malās (DUS, ēdināšana, veikali);
- Citi.

Piekrastes apmeklētājs var vienlaicīgi būt pieskaitāms dažādām mērķauditorijām. Piemēram, garo distanču pārgājienu gājējs, kurš vēro dabu, ogo, sēņo, pārgājienā dodas ar suni un tā laikā arī peldas, sauļojas un izmanto vietējos pakalpojumus.

2. MĒRĶAUDITORIJU VAJADZĪBAS

Katrai mērķauditorijas grupai ir nepieciešamība pēc kādas konkrētas – specifiskas informācijas, gan kopējas, kas ir aktuālas katrai no tām. Ja zinām, kas tā ir par informāciju, atbilstoši varam arī to nokomunicēt.

1. tabula. Dažādu mērķauditoriju nepieciešamība pēc informācijas. Piemēri

Mērķauditorija	Specifiskā informācija	Informācija, kas ir aktuāla visiem
<i>Pārgājienos gājēji, ekskursanti, velobraucēji, distanču slēpotāji</i>	Kāda ir reālā situācija uz vietas – dabā: laika prognoze, vēja stiprums un virziens, viļņu augstums jūrā, liedaga stāvoklis, sniega esamība vai neesamība, tā biežums. Šādam mērķim noder web (tiešsaistes) kameras, kur var redzēt reālo situāciju. Āra dzīves piekritējiem svarīgi ir zināt, kur var izžāvēt apģērbu, sasildīties, uzlādēt baterijas, kur atrodas “Gājējiem draudzīgi” tūrisma uzņēmumi – naktsmītnes, veikali, ēdināšanas vietas.	• TIESĪBAS un PIENĀKUMI, ejot dabā; • Informācija par ierobežojumiem, apmeklējot īpaši aizsargājamās dabas teritorijas (ĪADT); • Dabā iešanas ētikas kodekss; • Kā āra vidē korekti nokārtot dabiskās vajadzības, sakopjot aiz sevis; • Meža ugunsdrošības noteikumi; • Kā neapmaldīties mežā, purvā; • Ko darīt un kā rīkoties, ja sastop meža dzīvnieku, atrod putna, dzīvnieka mazuli • U.c.
<i>Ūdenstūristi</i>	Par sezonāliem dabas liegumiem, kurus noteiktā laikā ir aizliegts apmeklēt, par aizliegumu laivot cauri to teritorijai vai izkāpt krastā. Piemēram, liedags Irbes kreisajā krastā pie ietekas jūrā, kur izveidots sezonāls dabas liegums ligzdojošo putnu aizsardzībai, vai Kaņiera ezera sezonālais liegums, kuru ir aizliegts apmeklēt, Slocenes upi ieskaitot.	
<i>Cilvēki, kas pārvietojas ar suni</i>	Kur un kādās vietās (piemēram, peldvietās) ir aizliegts uzturēties ar suni, kur un kādā laikā suns ir jāved pavadā (roņu mazuļu laiks, putnu ligzdošanas laiks).	
<i>Dabas vērotāji</i>	Putnu un zvēru vērošanas ētikas kodekss u.c.	
<i>Piknikotāji, atpūtnieki</i>	Kurās vietās piekrastē ir pieejamas “speciāli aprīkotās un iekārtotās ugunsкура vietas” un “speciāli iekārtotas telts vietas”. Tiesību aktos bieži ir atsauces uz šo, taču nav vienota resursa, kurā varētu uzzināt, kur šādas vietas ir atrodamas (arī informācija par tām) ar GPS, par to izmantošanas kārtību, iespējām u.c.	
<i>Ogotāji</i>	Kurās ĪADT (un to zonās) ir ierobežojumi attiecībā uz ogu vākšanu (piemēram, - tikai saviem privātiem mērķiem, aizliegums izmantot speciālas ogu lasīšanas ierīces atsevišķās ĪADT un tamlīdzīgi).	
<i>Savvaļas augu vācēji</i>	Aizliegums vākt aizsargājamus augus savvaļā (lakši, orhidejas, naktsvijoles, silpurenes), aizliegums aizsargājamus augus iepīt Jāņu vainagos, veidot pušķus, pārdot, pārstādīt tos.	

3. KURŠ KOMUNICĒ PAR DABAS AIZSARDZĪBU?

Par dabu, dabas aizsardzības un atbildīgu dabas resursu izmantošanu dabā tūrisma un atpūtas kontekstā komunicē dažādas iesaistītās puses (2. attēls) – valsts un pašvaldību institūcijas, t.sk. tūrisma informācijas centri, nevalstiskas organizācijas (NVO), mediji un uzņēmēji, kam ir visciešākā saikne ar apmeklētājam, kuriem tie sniedz savus pakalpojumus.

2. attēls. Informācijas par dabu un dabas aizsardzību sniedzēji

Uzņēmēji – naktsmītņu, ēdināšanas pakalpojumu sniedzēji, gidi, pasākumu rīkotāji - atkarībā no darbības jomas komunicē par savu piedāvājumu. Piemēram, vides gidi - par dabas norisēm, sugām, dzīvotnēm, procesiem dabā - pagātnē, tagadnē.

Tūrisma informācijas centri - gatavo un sniedz informāciju klientiem par attiecīgajā teritorijā esošo, t.sk. dabas tūrisma piedāvājumu.

Reģionālās, vietējās NVO, biedrības - tūrisma nozarē iesaistītās NVO sniedz klientiem informāciju atbilstoši savai darbības jomai un teritorijai, kurā tās darbojas. Piemēram, Kurzemes tūrisma asociācija gatavo un sniedz informāciju par tūrisma iespējām Kurzemes vēsturiskajā novadā, to starp arī par tūrisma objektiem un produktiem ĪADT. Vietējās NVO, piemēram Talsu novadā, organizē Slīteres ceļotāju dienas sadarbībā ar DAP.

Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju speciālisti, reindžeri, Dabas aizsardzības pārvalde - sniedz apmeklētājiem informāciju par dabas aizsardzības aspektiem, tiesību aktiem, tūrisma un atpūtas iespējām ĪADT, organizē ar vides izglītošanu saistītus pasākumus, piemēram, - Mitrāju dienas, Putnu vērošanas dienas.

Dažādu pakalpojumu lietotāji, influenceri - mūsdienās aizvien nozīmīgāku lomu komunikācijā un mārketingā ieņem sociālie tīkli un cilvēki, kas tajos komunicē, nereti sasniedzot lielu lietotāju skaitu un atbilstošo mērķauditoriju.

Latvijas Valsts meži, Valsts Meža dienests, citi - komunicē par ugunsdrošību mežā, to veidotajām un uzturētajām atpūtas vietām, dabas takām, tūrisma infrastruktūru, dabas vērtībām, meža apsaimniekošanu.

Mediji - prese, TV, radio, interneta mediji un citi - komunicē par dažādām aktuālām Latvijas un Pasaules dabas aizsardzības tēmām un problēmām.

Šajā stratēģijā apskatīsim tikai vienu no 2. attēlā pieminētajām grupām – **uzņēmējus**, tūrisma pakalpojumu sniedzējus, proti, - kādā veidā uzņēmējiem komunicēt par dabas aizsardzību un ar dabu saistītām jomām.

4. PAR KO (TĒMAS, JOMAS) VAR KOMUNICĒT?

Neatkarīgi no tā, kas ir mērķauditorija, kurš komunicē un kāds ir komunikācijas kanāls, pats svarīgākais ir komunikācijas (posta, video, raksta, stāstījuma, raidījuma u.c.) SATURS, tā KVALITĀTE un pārbaudīta, ticama informācija, kas iegūta no atbilstošiem avotiem (pirmavotiem), par kuru tiek komunicēts.

Ir daudz ar dabu, ģeogrāfiju un ar dabas aizsardzību saistīto tēmu, kas ir vai var būt interesantas piekrastes apmeklētājiem. Tālāk – 2. – 4. tabulā attēloti dažādu tēmu piemēri.

Ikvienam, dodoties dabā un, apmeklējot piekrastes teritorijas, ir ne tikai **TIESĪBAS**, bet arī **PIENĀKUMI** un **IEROBEŽOJUMI**, kas ir jāievēro un kuras nosaka dažādi starptautiskie, nacionālie un vietējie (pašvaldību saistošie) tiesību akti. Par šīm jomām būtu jākomunicē ikvienam, kas savas aktivitātes/produktu piedāvā piekrastes teritorijā.

2. tabula. Tēmas, kas ir saistītas ar apmeklētāju tiesībām, pienākumiem un ierobežojumiem

<i>Pieeja dabai un uzturēšanās tiesības, esot dažādās teritorijās</i>	• Mežos (privāts, pašvaldības, valsts) • Tiesības un pienākumi, iegūstot meža nekoksnes vērtības – ogas, sēnes, augus, sūnas, citu • Ūdeņu piekrastē ○ Tauvas joslā ○ Krasta kāpu aizsargjoslā ○ Publisko ūdeņu krastos • Baltijas jūras piekrastē ○ Baltijas jūras un Rīgas jūras līča aizsargjoslā ○ Krasta kāpu aizsargjoslā ○ Jūras aizsargjoslā • Īpaši aizsargājamās dabas un <i>NATURA 2000</i> teritorijās ○ ĪADT zonējums un ierobežojumi ○ ĪADT individuālie izmantošanas noteikumi
<i>Pieeja dabai dažādu aktivitāšu kontekstā</i>	• Ar mehāniskajiem transporta līdzekļiem • Ar kājām • Ar velosipēdu • Ar laivu • Ar zirgu • Ar slēpēm • Dažādu sporta aktivitāšu laikā (kaitbords, vindserfings, cits) • Publisku pasākumu laikā
<i>Pieeja dabai ar suni</i>	• Piekrastē kopumā • Pludmalēs un publiskās vietās • ĪADT • Ar/bez pavadas
<i>Drošība</i>	• Dažādās dabas teritorijās – mežos, purvos • Pie un uz ūdeņiem • Ugunsdrošība • Dažādos gadalaikos, piemēram, ziemā

	• Satiekot savvaļas dzīvniekus
<i>Ierobežojumi</i>	• ĪADT kopumā • Dažādās ĪADT zonās (teritoriju zonējums)
<i>Dabā gājēja ētikas kodekss</i>	• Šeit būs saite uz mūsu izstrādāto ētikas kodeksu:

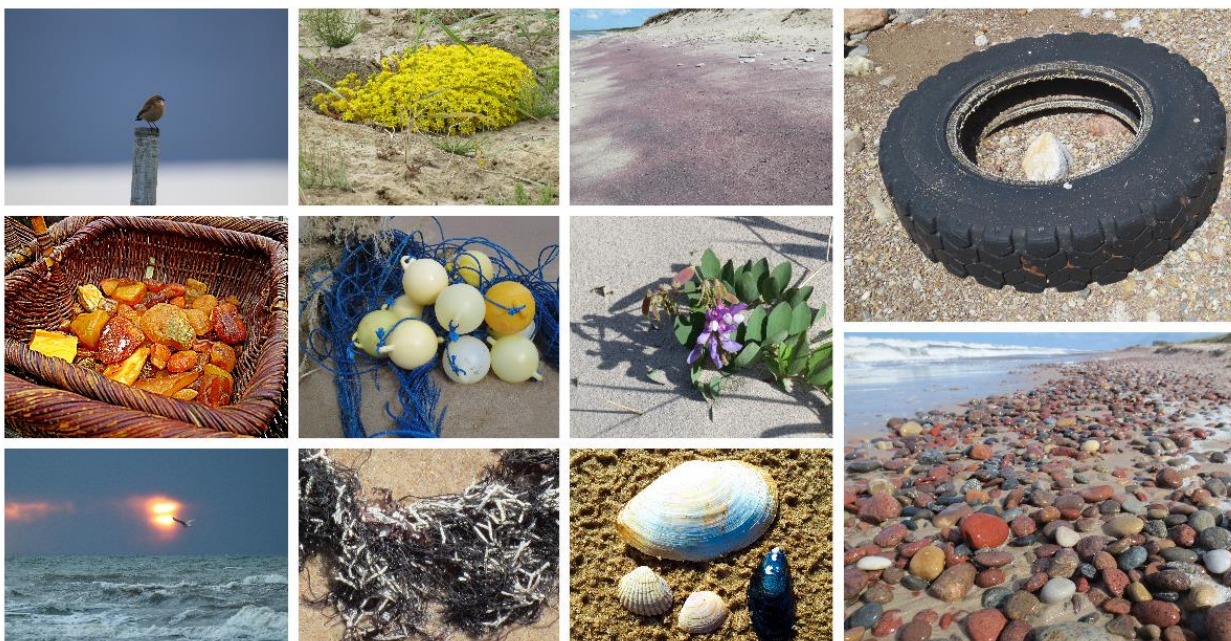
3. tabulā ir attēloti interesantu **dabas aizsardzības un ar to saistīto tēmu piemēri**, par kuriem var papildus komunicēt ar klientiem saistībā ar piekrastes teritorijām un Baltijas jūru (Rīgas līci). Tēmu loks ir cieši saistīts ar konkrētā piedāvātā tūrisma produkta veidu. Piemēram, liela daļa no tālāk uzskaitītajām tēmām būtu jāpārzina tūrisma gidem, kas vada ekskursijas piekrastē.

3. tabula. Ar piekrasti saistīto tēmu piemēri

Tēma	Apakštēmas, piemēri
<i>Baltijas jūras attīstības vēsture – no senatnes līdz mūsdienām</i>	• Baltijas jūras attīstības stadijas pēc pēdējā ledus laikmeta – Baltijas ledus ezers, Joldijas jūra, Ancilus ezers, Litorīnas jūra, mūsdienu jūra, seno jūru krasti – dabas pieminekļi • Baltijas jūras ģeoloģiskā vēsture pirms ledus laikmetiem • Eridana – senā Eiropas upe, dzintara veidošanās • Meteorītu krāteri Baltijas jūrā un Sāmsalā
<i>Piekrastes ģeoloģija un ģeomorfoloģija, paleontoloģija</i>	• Pludmales smiltis (no kās sastāv, kā izskatās palielinājumā), māli, minerālu kļiedņi, kaļķakmens, smilšakmens, granīts, vadakmeņi jūras krastā • Kā jūras krastā nonākuši laukakmeņi? • Interesantas reljefa formas un objekti (kāpas, stāvkrasti, kangaru – vīgu ainavas, dižakmeņi, jūrakmeņi, avoti, smilšakmens atsegumi, nogulu slāņu atsegumi) • Fosilijas liedagā – koraļļi, jūras lilijas, gliemji, organismu ieslēgumi dzintarā • Smilšu “raksti” uz zemes un zem ūdens – kā tie veidojas? • Gada ģeovietas piekrastē, Latvijas ģeovietu ideja
<i>Latvijas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas</i>	• Nacionālie parki (Slīteres, Ķemeru NP) • Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāts • Dabas parki (Pape, Bernāti, Engure, Piejūra) • Dabas liegumi (Liepājas ezers, Oviši, Ģipkas lankas, Vidzemes akmeņainā jūrmala, Randu pļavas) • Dabas pieminekļi ○ Ģeoloģiski dabas pieminekļi (Staldzenes stāvkrasts, Kaltenes kalvas, Kaltenes senkrasts) ○ Dižkoki ○ Alejas • Aizsargājamās jūras teritorijas • NATURA 2000 teritorijas • Ramsāres konvencijas vietas • Dabas datu pārvaldības sistēma “OZOLS”
<i>Piekrastes un jūras dzīvotnes (biotopi)</i>	• Jūras zemūdens biotopi: rīfi, sēkļi, zemūdens “pļavas” • Lielo upju grīvas (Lielupe, Daugava, Gauja) • Liedags • Stāvkrasti • Embrionālās un priekškāpas

	• Pelēkās kāpas • Mežainas piejūras kāpas • Dabas teritoriju apsaimniekošanas nepieciešamība, aizsardzības plāni
<i>Aizsargājamas sugas un to aizsardzība</i>	• Augi – smiltāja neļķe, pļavas silpurene, jūrmalas dedestīņa, orhidejas • Dzīvnieki – smilšu krupis, gludenā čūska, pļavas un sila ķirzaka, Jūrmalas dižpīle, roņi, cūkdelfīni • Sēnes – Hadriana zemestauki, smiltāju kaussēne
<i>Interesantas sugas</i>	• Gļotsēnes • Aļģes – zaļāļģes, sārtāļģes, brūnāļģes (pūšļu fuks), ūdens ziedēšana • Augi – biezlapu sālsvirza, Baltijas šķēpene, tūsklape, kāpukviesis, kāpuniedre, dzeguzenes • Dzīvnieki – zooplanktons, sūneņi, gliemenes (5 sugas), gliemeži, grēvis, sānpeldes, jūraszīles, smilšvaboles un citi kukaiņi, zivis – Baltijas plekste, četragu buļļzivs, menca, lucīši – relikti u.c. • Gada augu un dzīvnieku nominācijas
<i>Problēmas, norises dabā, cilvēka ietekme, jūras aizsardzība</i>	• Krastu erozija, akumulācija (smilšu uzkrāšanās) • Atkritumi • Invazīvās sugas ○ Piekrastē ○ Jūrā (dažādas krabju sugas, mainīgā sēdgliemene, jūraszīle, apaļais jūrasgrundulis, cits) • Krasta piesārņojums (no krasta un no jūras) • Mūsdienu radītais ūdens piesārņojums • Vēsturiskais piesārņojums, nogremdētie ķīmiskie ieroči, mīnu lauki • Baltijas jūras mirušās zonas • Kuģu katastrofas
<i>Baltijas jūras krasta līnija</i>	• Salīdzinoši – Latvijā, Lietuvā, Igaunijā – dažādi raksturlielumi • Baltijas jūras salas • Krastu veidi (pludmales, klinšaini krasti, šēras, salas, stāvkrasti)

3. attēls. Dažādu dabas tēmu vizuālā kolāža. Foto: Juris Smaļinskis

4. tabulā ir attēloti interesantu **dabas norišu tēmu ideju piemēri**, kas ir saistīti ar konkrētu **gadalaiku** un **mēnesi**, par kuriem var komunicēt ar apmeklētājiem par piekrastes teritorijās esošajām dabas vērtībām u.c. Šo var arī pārveidot un noformēt kā piekrastes dabas norišu kalendāru un ielikt mājās lapā, piekārt pie sienas, ik mēnesi par to komunicēt ar savu mērķauditoriju.

4. tabula. Ar piekrasti saistīto dabas norišu tēmu piemēri, kas saistīti ar konkrētu gadalaiku un mēnesi

Mēnesis	Augi/sēnes	Dzīvnieki	Dabas parādības	Citas piemērotas aktivitātes dabā
Janvāris	Liedagā izskalotas brūnaļģes - fukusi	Ja ir sniegš, var vērot un iepazīt dzīvnieku pēdas (vai smiltīs, ja nav sniega)	Ziemas vētras, sāk veidoties ledus sega, siltās ziemās veidojas stāvkraustu noslīdeņi	Ja ir sniegš – distanču slēpošana. Pēc vētrām meklējam dzintaru
Februāris	Var iepazīt lapu kokus pēc silueta	Roņiem dzimst mazuļi. Svarīgi netuvoties un netraucēt!	Aukstās ziemās veidojas jūras (ledus) bumbas, var novērot sarmu	Ja ir sniegš – distanču slēpošana
Marts	Smiltāja kārkļam parādās ziedkopas – pūpoli	Dzīvniekiem sākas rieta laiks. Vērojam, bet netraucējam (āpši, vāveres, zaķi, lapsas)	Var veidoties torosi, palo upes	Pārgājieni
Aprīlis	Zied kārkli, lazdas, mēneša beigās - pienenes	Notiek putnu pavasara migrācija	Dabā parādās vairāk zaļie un dzeltenie toņi	Pārgājieni, dabas vērošana
Maijs	Sāk ziedēt pļavas silpures (aizsargājamas) un priedes, zied ceriņi	Putnu ligzdošana (saudzējam, netraucējam!) Sākas smilšu krupju nārsts. Dzied lakstīgalas, varžu kori	Daba šajā laikā ir “skaļa”. Ieklausāties skaņās, mācāties atpazīt	Pārgājieni, dabas vērošana
Jūnijs	Sāk ziedēt smiltāja neļķes (aizsargājamas)	Novērojami kukaiņi – tauriņi, vaboles, citi	Pēc saulrieta var vērot sudrabainos mākoņus	Pārgājieni, vasaras saulgriežu svinēšana
Jūlijs	Zied smiltāju kāpukvieši un smiltāju kāpuniedres, liepas	Gaisā daudz lidoņi – spāres, tauriņi, vaboles. Var taisīt nakts kukaiņu vērošanu	Negaisa laikā ar kameru var mēģināt “medīt” ūdensstabus	Pārgājieni, peldes, ogošana (mellenes, meža avenas)
Augusts	Invazīvajām savvaļas rozēm nogatavojas augļi	Jūras krastā izskalo medūzas	Skaisti saulrieti, pilnmēness uzlekšana	Pārgājieni, peldes, ogošana (brūklenes), sēņošana
Septembris	Krāsojas koku un krūmu lapas	Notiek putnu rudens migrācija	Pirmās salnas	Pārgājieni, dabas vērošana, sēņošana
Oktobris	Ko stāsta no jūras izskalots koka gabals?	Lašu un taimiņu migrācija	Var “medīt” ziemeļblāzmu	Pārgājieni
Novembris	Kāpu aizsargstādījumi – kas tajos aug?	Var pētīt sūn dzīvniekus uz izskalotajām sārtāļģēm	Naktīs vērojam meteorītu plūsmas	Dzintara meklēšana, dabas vērošana
Decembris	Koki un krūmi kā krastu erozijas samazinātāji	Iepazītam liedagā izskalojās gliemenes (5 sugu)	Ziemas saulgriežu sagaidīšana jūras krastā	Ja nav sniegš – piekrastes ģeoloģisko procesu vērošana

5. EFEKTĪVAS UN ILGTSPĒJĪGAS KOMUNIKĀCIJAS PADOMI

5.1. Vispārīgie principi

- Pats galvenais komunikācijas procesā ar savu mērķauditoriju ir kvalitatīvs **SATURS**.
- Veidojiet (ieraksta sociālajos tīklos, tīmeklī, stāstījumā) saturu vienkāršā un saprotamā valodā. Informācijai ir jābūt īsai (rakstot), strukturētai, pārdomātai, atbilstoši savai mērķauditorijai sagatavotai. Tas palīdz vairāk noturēt cilvēku uzmanību.
- Sociālos tīklos vēstījumam ir vēlams būt aktuālam, oriģinālam, nekopētam vai pārsūtītam no citām lapām, bet gan autora paša sagatavotam. Tas prasa laiku un iedziļināšanos tēmā. Tas nenozīmē, ka nevar dalīties ar jau kāda cita sagatavotu informāciju, taču oriģinālai informācijai no pirmavota vienmēr būs lielāka pievienotā vērtība.
- Nerunājiet tikai par sevi vai par savu organizāciju/uzņēmumu, iesaistiet savus sekotājus, veidojiet dialogus, uzdodiet jautājumus, sniedziet noderīgus padomus. (Sk. pielikumu Nr.1).
- Izmantojiet kvalitatīvus fotoattēlus – skaistas ainavas, dabas parādības, konkrētu apskates objektu foto, augus, dzīvniekus, sēnes.
- Ja tiek stāstīts par kādu norisi – dabas parādību, procesu (krasta eroziju), dzīvnieku (kustībā), tad vēlams uzņemt video (piemēram, 8. attēlā – liedaga lēcējvēzis kustībā).
- Ja esiet sākuši komunikāciju sociālajos medijos, tad tā jāturpina regulāri un ilgstoši laikā.

8. attēls. Interessants (vairumam lietotāju – nepazīstama suga) vēžveidīgais liedaga smiltīs kustībā (video, 1,3 tūkstoši skatījumu).

- Mērķauditorija novērtēs tādu informāciju, kur tiek skaidroti dabā notiekoši, interesanti procesi, kas papildināti ar video (piemēram, jūras bumbu jeb ledus olu veidošanās ziemā – 9. attēls).

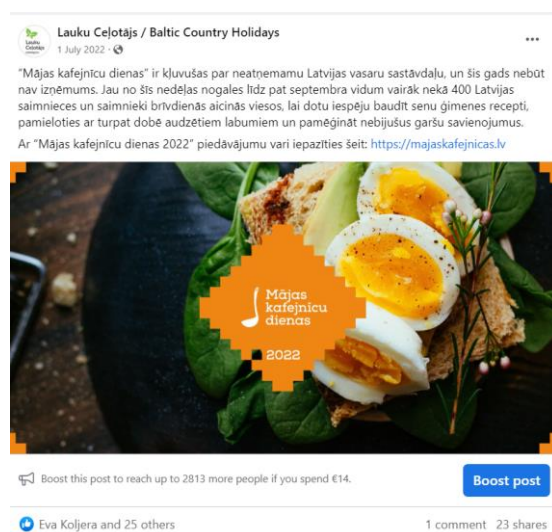
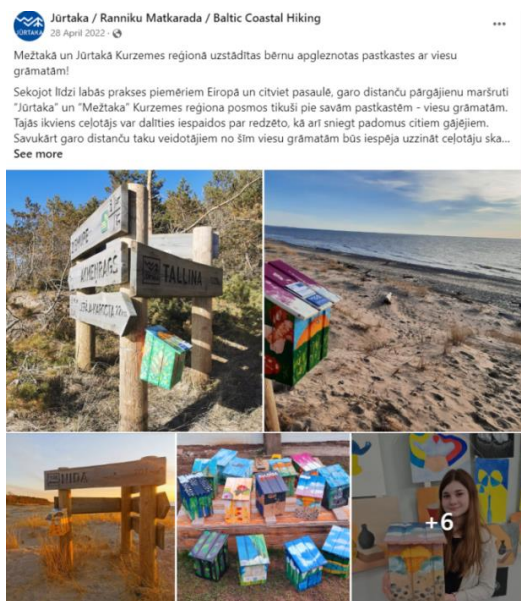

9. attēls. Ne visai bieži sastopama dabas parādība – ledus bumbas jūras krastā – fotoattēli un video (2,7 tūkstoši skatījumu).

- Veidojot ierakstus, izmantojiet krāsas, lai veidotu ierakstam pievilcīgu un aizraujošu izskatu. Izteismīgas krāsas piesaista uzmanību (10. attēls).

10. attēls. Izteismīgi izvēlētu krāsu foto un reklāmas uzsaukums Jūrtakas un “Lauku ceļotāja” sociālo tīklu kontos, reklamējot garo distanču pārgājienu maršrutu un “Mājas kafejnīcu dienas”

- Izmantojiet dažādus grafikus, infografikas, shēmas un kartes (11. attēls). Šis ir veids, kā palielināt iesaisti visos sociālajos tīklos. Tos var izmantot, lai motivētu un iedvesmotu, informētu un izglītotu vai pat izmantotu humoram. Ar šāda veida saturam ir laba iesaiste un sociālo tīklu lietotāji labprāt dalās ar šādu saturu. Lai izveidotu saistošas infografikas (12. attēls) sociālajiem tīkliem, jums nav jābūt ekspertam datu vizualizācijā. Varat izmantot dažādus bezmaksas grafiku veidotājus, kas pieejami internetā.

11. attēls. Karte “Atvērtās dienas laukos 2022.” 12. attēls. Infografika “Brūnais lācis”

- Nestāstiet tikai teoriju, bet rādiet kā to pielietojiet vai kā konkrētā lieta darbojas praksē (13. attēls).
- Nebaidies pajokot! “Joku” ieraksti ir viens no populārākajiem ierakstu veidiem sociālajos tīklos un ar sociālo tīklu lietotāji labprāt ar tiem dalās, šis ir labs veids, ka piesaistīt jaunus sekotājus (14. attēls).

13. attēls. Padomi mugursomas salikšanai

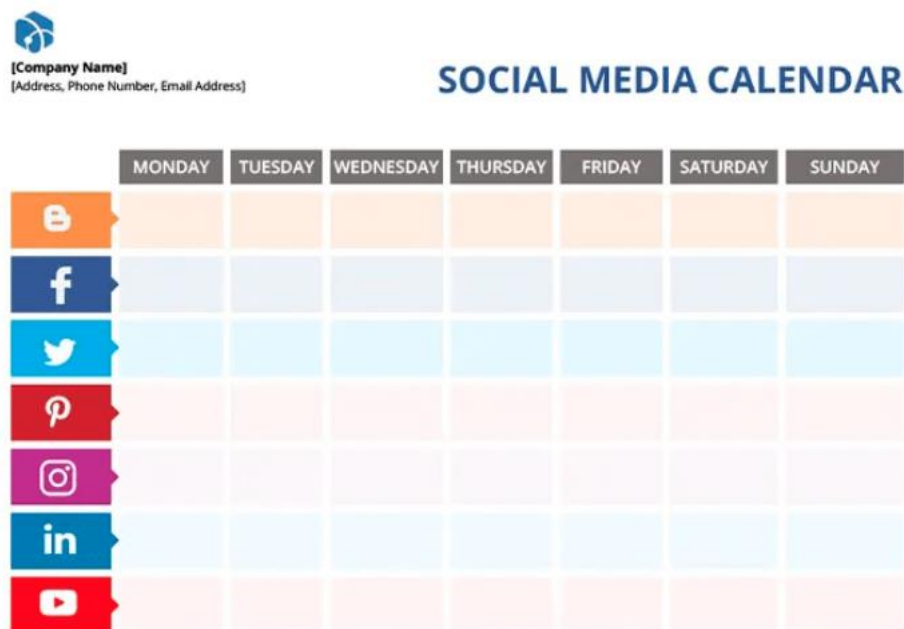

14. attēls. “Joku ieraksta” piemērs

- Veidojiet regulārus ierakstus, tam palīdzēs sociālo tīklu plāns-kalendārs, kurā plānojat ierakstus vismaz vienu nedēļu uz priekšu (15. attēls).

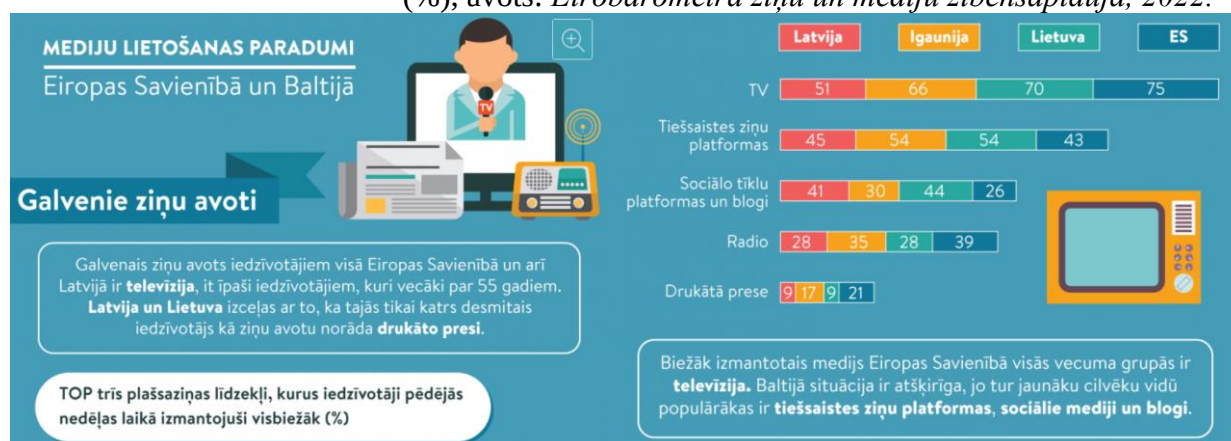
15. attēls. Sociālo tīklu plāna – kalendāra piemērs

5.2. Mediju lietošanas paradumi ES un Baltijas valstīs

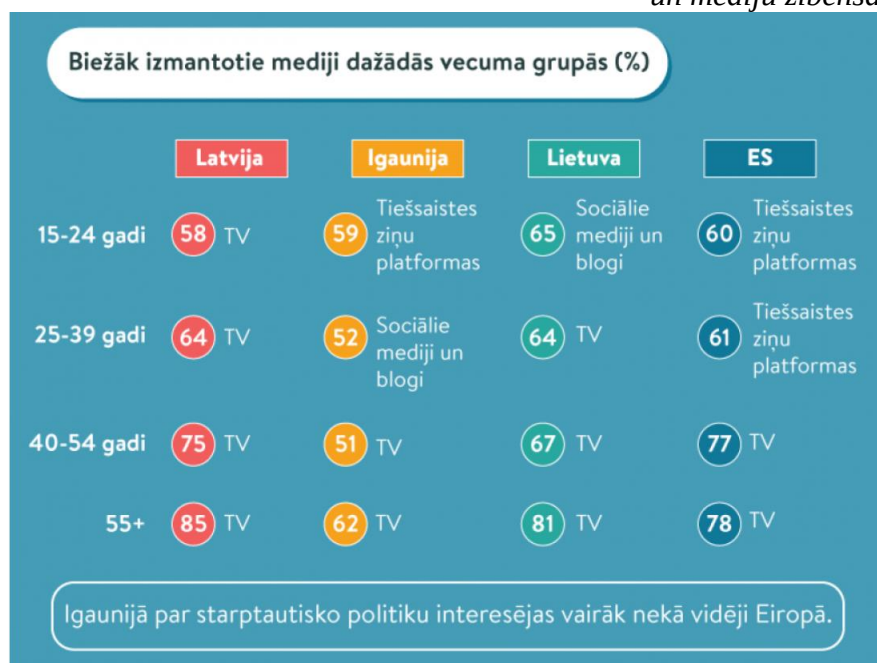
Lai saprastu, kā uzrunāt savu mērķauditoriju, ir jāzina, kādus informācijas avotus tā lieto. Šim nolūkam noder *Eiropas Savienības (ES) iedzīvotāju mediju lietošanas paradumi*.

16. attēls. Plašsaziņas līdzekļi, kurus iedzīvotāji pēdējās nedēļas laikā izmantojuši visbiežāk (%), avots: *Eiropas Savienības iedzīvotāju mediju lietošanas paradumi, 2022.*

17. attēls. Biežāk izmantotie mediji dažādās vecuma grupās (%), avots: *Eiropas Komisijas ziņu un mediju zibensaptauja, 2022.*

18. attēls. Uzticamākie ziņu un informācijas avoti (%), avots: *Eiropas Komisijas ziņu un mediju zibensaptauja, 2022.*

19. attēls. Kādi faktori mudina atvērt publikāciju?, avots: *Eiropas Komisijas ziņu un mediju zibensaptauja, 2022.*

5.3. Sociālo platformu lietošanas tendences Pasaulē un Baltijas valstīs

Mūsdienās ir daudz dažādu sociālo tīklu, kuras varat izmantot savam biznesam: *Facebook*, *Instagram*, *Snapchat*, *Twitter*, *Pinterest*, *TikTok*, *YouTube* un citas (20. attēls). Vispirms ir jāizvēlas piemērotākais sociālo tīkls (i), ko izmantot, lai sazinātos ar savu mērķauditoriju. Katrai no platformām ir savi algoritmi veiksmīgākai auditorijas sasniegšanai un viens no tiem ieraksta publicēšana “īstajā laikā”, kad lietotāji ir visaktīvākie. Neskatoties uz to, katram pašam vajadzētu analizēt savu sociālo tīklu kontus, lai noteiktu laiku, kurā visaktīvākā ir tieši jūsu mērķauditorija.

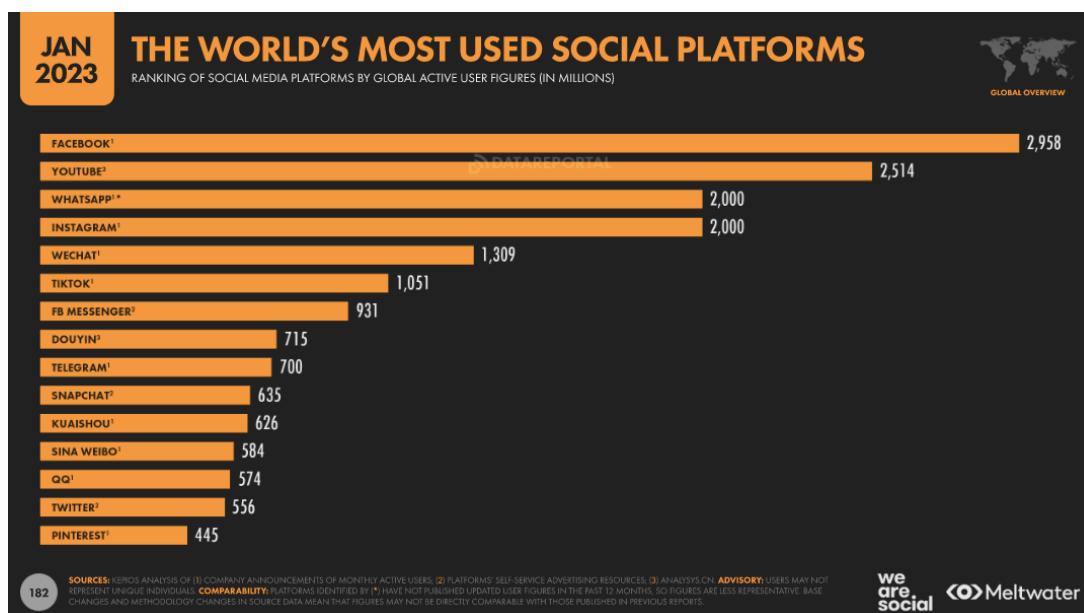
Latvijas iedzīvotāju vidū visvairāk patērētā sociālā platforma ir *Whatsapp* (71%). Šī platforma vairumam lietotāju jau ir kļuvusi vairāk kā tikai saziņas rīks ar draugiem brīvā laikā, bet tā tiek izmantota arī darba sarunām, dokumentu un citas informācijas pārsūtīšanai.

Aiz *Whatsapp* seko sociālie tīkli *Facebook* (57%) un foto un video satura platforma *Instagram* (27%). Interesanti, ka Lietuvā un Igaunijā, *Whatsapp* lieto ievērojami mazāks aptaujāto skaits (21% Lietuvā un 19% Igaunijā). Kaimiņvalstīs lietotākais sociālais medijs ir *Facebook* (80% Lietuvā un 59% Igaunijā).

Jauniešu (18 – 29 gadi) vidū sociālo platformu patēriņš atšķiras. Iecienītākā lietotne nemainīgi ir *Whatsapp* (71%), tai seko *Instagram* (65%) un *Facebook* (61%). Trešdaļa apgalvo, ka aktīvi izmanto *Snapchat* un *TikTok*, kas norāda, ka jaunieši daudz aktīvāk lieto

sociālo tīklu platformas un veido savu radošo saturu. Vairāk nekā 2/3 apgalvo, ka tas ir biežākais iemesls viedtālruņa izmantošanai.

20. attēls. Pasaules populārākās sociālās platformas, avots: Meltwater, 2023

5.4. Piemērotākie un nepiemērotākie laiki satura publicēšanai sociālajās platformās

Katram sociālam tīklam sevis veidotā satura publicēšanai piemērotākie laiki ir atšķirīgi, tomēr kopumā labākais laiks publicēšanai ir darba dienas rīts. Joprojām spēkā ir diezgan universāls noteikums, ka sliktākā diena publicēšanai jebkurā sociālajā tīklā ir sestdiena.

21. attēls. Zaļā krāsā atzīmētie laiki uzskatāmi par pašiem aktīvākajiem laikiem ar vislielāko apmeklējumu. Avots *Sprout Socia*, 2022.

	Facebook	Instagram	Youtube	Tik Tok
Pirmdiena	9:00-12:00	11:00-13:00	14:00-16:00	6:00, 10:00, 22:00
Otrdiena	9:00-14:00	11:00-15:00	14:00-16:00	2:00, 4:00, 9:00
Trešdiena	9:00-14:00	11:00-13:00	14:00-16:00	7:00-8:00, 23:00
Ceturtdiena	11:00-14:00	11:00-12:00	12:00-15:00	9:00, 19:00
Piektdiena	9:00-14:00	11:00-13:00	12:00-15:00	1:00, 3:00, 5:00
Sestdiena	8:00-11:00	10:00-13:00	10:00-11:00	11:00, 19:00-20:00
Svētdiena	9:00-11:00	9:00-15:00	10:00-11:00	7:00-8:00, 16:00

22. attēls. Laiki, kuros nav ieteicams publicēt ziņas sociālajos tīklos. Avots *Sprout Socia*, 2022.

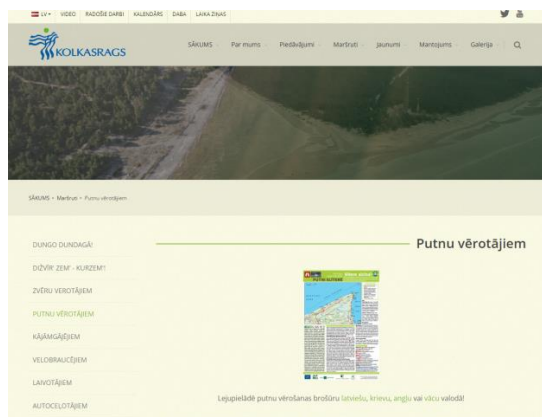
Facebook	Instagram	Youtube	Tik Tok
Brīvdienās no 14:00	Svētdien no 18:00	Pirmdien-trešdien, agri rīti un vakari	Svētdiena

Detalizētāku informāciju sk. pielikumā Nr. 2.

5.5. Komunicēšana citos informatīvajos kanālos

Informāciju par dabas resursiem, to aizsardzību un arī izmantošanas iespējām var iekļaut savā mājas lapā. Piemēram, Kolkasraga mājas lapā ir ievietota detāla informācija par putnu vērošanas iespējām (23. attēls), bet viesu namā “Stikāni”, kas atrodas Lubāna mitrējā, viesu koplietošanas telpās ir izvietoti putnu noteicēji (24. attēls), tālskatis un arī tāfele ar attiecīgajā mēnesī novērotajām putnu sugām.

23. attēls. Kolkasrags Putnu vērotājiem

24. attēls Informatīvie materiāli par dabu

5.6. Galvenais uzdevums – saudzēt dabas vērtības!

Daži padomi, lai saudzētu dabas vērtības, kuru dēļ pie Tevis brauc dabas tūristi.

- Tūrisma piedāvājumā neiekļauj jutīgas un reti sastopamas dzīvotnes (piemēram, alas, atradnes, kur sastopama kāda ļoti reta suga, plēsīgo un citu putnu ligzdvietas, mikroliegumus), izņemot, ja attiecīgajās vietās ir izveidota saskaņota un atbilstoša infrastruktūra (laipu takas cauri dumbrājiem, augstajiem purviem un tamlīdzīgi).
- Aprakstot tūrisma iespējas, vai veidojot produktu vietās, kur ir smilšakmens atsegumi, atceries atgādināt, ka jebkāda veida to bojāšana – arī staigāšana, rāpšanās, kāpšana pa tiem, fosiliju atrakšana ir aizliegta, jo tie ir aizsargājama dzīvotne.
- Izvairies popularizēt jutīgas dabas vietas, teritorijas, kur apmeklētāju slodze ir lielāka, kā teritorijas dabas ietilpība. Piemēram, nereklamē Ummja ezeru, kas ir retu augu dzīves vide. Peldēšanās un vizināšanās ar laivu šajā ezerā ir aizliegta.
- Izvairies popularizēt dabā nelabiekārtotas vietas, ja vien neesi gids un šīs vietas tiek apmeklētas tavā uzraudzībā.
- Stāstot par dabu, nekonzentrējies tikai uz aizsargājamām augu, dzīvnieku, sēņu sugām. Retu un aizsargājamo sugu atradnes drīkst izpaust tikai ar Dabas aizsardzības pārvaldes rakstisku atļauju. Taču, ja īpaši reta augu suga ir sastopama Tavā mežā, pagalmā vai turpat jūras krastā, izstāsti par to saviem klientiem, lai tie nejaušības pēc to nenorauj un neieliek vāzē.
- Atrodi saistošus faktus un stāstus par piekrastē bieži sastopamām sugām, - tie nereti ir ļoti interesanti un aizraujoši!

- Ja dabā rādi, fotografē vai filmē dzīvniekus, tad dari to no tāda attāluma, kas netraucē to ikdienu – barošanos, vairošanos, ligzdošanu, mazuļu audzināšanu.

25. attēls. Uzmanību – roņi!

Avots: Dabas aizsardzības pārvalde

Par roņu mazuļiem agrā pavasarī

Piekrastes apmeklētājiem ir jāzina noteikumi un labā prakse, kā jārīkojas, ja jūras krastā atpūšas roņu mazulis.

Tajā pat laikā nav jānorāda konkrētas vietas, punkti, koordinātas, kur šie mazuli ir redzēti, atrodas attiecīgajā brīdī u.t.t. Tas piesaista “liekus” interesentus, kas ne vienmēr ir atbildīgi savā rīcībā.

Izstāsti, izskaidro, bet saglabā, nenorādot vietu!

Ja redzi, ka dabai dara pāri, ziņo Dabas aizsardzības pārvaldei vai mobilajā aplikācijā VIDES SOS.

6. STRATĒGIJAS IEVIEŠANAS MEHĀNISMS

Projekta īstenošanas laikā par šo stratēģiju tiks stāstīts izglītojošos **semināros**, kas būs organizēti piekrastes teritorijās un pulcēs ieinteresētās puses, t.sk. – uzņēmējus. Stratēģija tiks izsūtīta pa **e – pastu** piekrastes pašvaldībām, Kurzemes, Rīgas un Vidzemes plānošanas reģioniem, Dabas aizsardzības pārvaldei, kā arī uzņēmējiem. Stratēģija tiks ievietota LLTA “Lauku ceļotājs” **mājas lapā** www.celotajs.lv un būs pieejama ikvienam interesentam. Par projekta rezultātiem tiks komunicēts ar **plašsaziņas līdzekļiem** – presi, TV, radio. 2023. gada laikā **sociālajos tīklos** ik mēnesi būs ievietots iepriekš sagatavots saturs par stratēģijā minēto dabas, dabas aizsardzības un saistīto tēmu un jomu piemēriem. Līdzīgi tiks komunicēts projekta gaitā izveidotais dabā iešanas **ētikas kodekss** u.c. rezultāti.

26. attēls. Visjaunākās mērķauditorijas iesaiste komunikācijas procesā

7. KUR UN KĀ IEGŪT INFORMĀCIJU?

Ar interesantiem faktiem, noderīgu informāciju un avotiem attiecīgajā teritorijā var dalīties:

- Vietējie ģeogrāfijas, bioloģijas skolotāji;
- Reģionālo augstskolu mācībspēki;
- Pētnieki;
- ĪADT (Dabas aizsardzības pārvaldes) darbinieki un reindžeri;
- Dabas, vides gidi;
- Attiecīgo nozaru institūcijas (LVM, VMD, cits);
- NVO.

Par piekrasti, dabu, dabas aizsardzību un citām tēmām informāciju atradīsiet šādos avotos:

- Notikumu kalendārs Latvijas īpaši aizsargājamās dabas teritorijās, <https://www.daba.gov.lv/lv/notikumu-kalendars>
- Kas ir NATURA 2000 teritorijas? <https://www.celotajs.lv/cont/wrth/natura2000/KasirNatura2000.pdf>

- NATURA 2000 teritorijas Eiropā, <https://natura2000.eea.europa.eu/>
- Invazīvie dzīvnieki Baltijas jūrā, <https://www.daba.gov.lv/lv/media/1716/download?attachment>
- Dainis Ozols. Latvijas minerāli un ieži. <https://www.daba.gov.lv/lv/media/1745/download>
- Fenoloģiskās parādības Latvijas dabā, https://klimats.meteo.lv/klimats/menesu_klimatiskais_raksturojums/
- Ar piekrasti saistītās definīcijas, terminoloģija, https://www.geo.lu.lv/fileadmin/user_upload/LU.LV/Apaksvietnes/Fakultates/www.gzzf.lu.lv/79_konf._programmas/Zelcs_Piekrastes_un_krasta_zonas_geomorfologiska_terminologija_latviesu_valoda.pdf:

8. LIETOTIE SAĪSINĀJUMI

ES	Eiropas Savienība
DAP	Dabas aizsardzības pārvalde
DUS	Degvielas uzpildes stacija
ĪADT	Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas
LLTA	Latvijas Lauku tūrisma asociācija
LVM	Latvijas Valsts meži
NVO	Nevalstiskās organizācijas
TIC	Tūrisma informācijas centrs
VMD	Valsts Mežu dienests

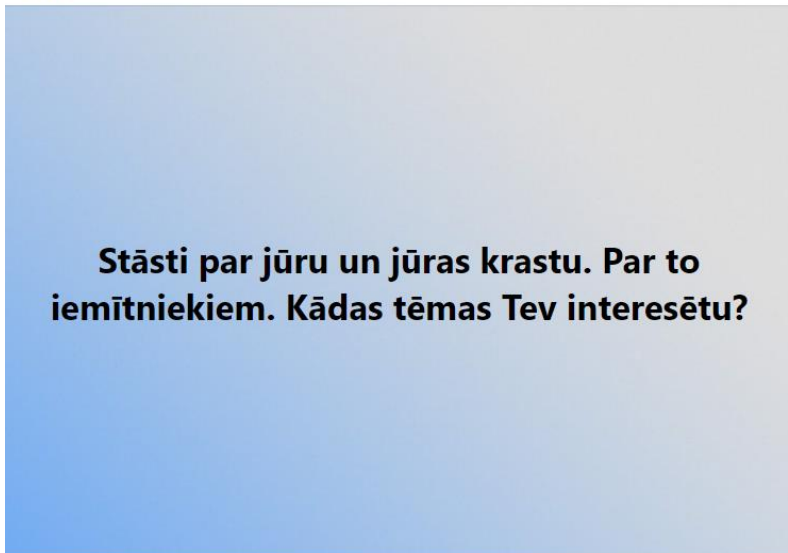

“Lauku ceļotājs”
 Kalnciema iela 40, Rīga, LV-1046
 Tālr. 67617600
 E-pasts: lauku@celotajs.lv
www.celotajs.lv

9. PIELIKUMI

PIELIKUMS NR. 1 Sabiedrību interesējošas tēmas par piekrasti

Juris Smajinskis
2022. gada 30. Septembris · 🌐

**Stāsti par jūru un jūras krastu. Par to
iemītniekiem. Kādas tēmas Tev interesētu?**

 19

33 komentāri 1 lietotājs dalījās

Juris Metums
Sedumi un tiklu šķūņi. 4

[Patīk](#) [Atbildēt](#) 18 ned.

Kaspars Funts
Kas īsti ir ar krabjiem? Nav runa par ar kuģu balasta ūdeņiem daudzviet Eiropā ievazāto sugu, bet tiem mazajiem krabīšiem, kas lielā skaitā tiek izskaloti krastā no jūras uzreiz aiz Latvijas Z robežas uz Z aiz Iklas. Kad to pamanīju, tai pat dienā Pērnavas grāmatnīcā kādā grāmatā par Igaunijas faunu atradu, ka Igaunijas listē ir pat 4 krabju sugas. Vēlāk, vadot putnošanas ekskursijas skolēniem tepat Latvijas piekrastē Šķīsteru ragā nedaudz uz Z no Vitrupe grīvas, ieminējos, ka izskalojumos varētu atrast mazus krabīšus vai to daļas. Un skolēni dažās minūtēs atrada vairākus desmitus eksemplāru.

[Patīk](#) [Atbildēt](#) 18 ned.

Janis Dambitis
Tradīcijas, piekrastes dzīves veida transformācija laika gaitā. 5

[Patīk](#) [Atbildēt](#) 18 ned.

Kristine Voldemare
Dzīvība jūrā, faktori kas to ietekmējuši laika gaitā un Baltijas jūras esošais stāvoklis tagad. 3

[Patīk](#) [Atbildēt](#) 18 ned.

Laima Landmane
burinieku (zēģelnieku) būve 🤔 3

[Patīk](#) [Atbildēt](#) 18 ned.

Didzis Ustups
Zvejnieks un ronis. Ko sargāt, ko mīlēt? 4

[Patīk](#) [Atbildēt](#) 18 ned.

-

Juris Burlakovs
Beach wrack 2

[Patik](#) [Atbildēt](#) [Skatīt tulkojumu](#) 18 ned.
-

Didzis Ustups
Esošie un topošie jūras un tās piekrastes izmantošanas veidi 2

[Patik](#) [Atbildēt](#) 18 ned.
-

Inese Roze
Jūrnieku dzimtu stāsti 7

[Patik](#) [Atbildēt](#) 18 ned.
-

Ināra Avotiņa
Visādas ir ļoti interesantas, ja iedziļinās.
Arī par medūzām, kas šogad bija Liepājas pusē ļoti daudz! 1

[Patik](#) [Atbildēt](#) 18 ned.
-

Signe Dišlere
Ināra Avotiņa
<https://www.facebook.com/100001363529008/posts/5771875742867819/>

[Patik](#) [Atbildēt](#) 18 ned.
-

Elita Kalniņa
Zvejnieku stāsti saulrietu un saullekti, plašie liedagi..pastaigas.. 1

[Patik](#) [Atbildēt](#) 18 ned.
-

Arvis Kalns
Šogad jūra pastiprināti skaloja ārā būvgružus un šķeldu. Šķelda sapūs, bet sarkano ķieģeļu un šifera gabaliņi nekur nepaliks.

[Patik](#) [Atbildēt](#) 18 ned.
-

Zaiga Grinberga
Par to, ko upes ienes jūrā, kā atšķiras zonas, kur saldūdens sajaucas ar jūras ūdeni 3

[Patik](#) [Atbildēt](#) 18 ned.
-

Liesma Kalve
Līdzīgi kā Dzintaram, tikai ar mūsdienu krasta erozijas atzīmēm - kur tās ir izteiktas, saprast robežas un laiku, cik strauji krasts noārdās, cik tālu laikā ir reāla iespēja atkāpties. Kā mainās augu valsts. Mani vienmēr ir valdzinājušas upju ietekas j... **Skatīt vairāk** 1

[Patik](#) [Atbildēt](#) 18 ned.
-

Laima Landmane
vēl par faunu - kad atlido/līdzdo/aizlido mazie un lielie putni... 3

[Patik](#) [Atbildēt](#) 18 ned.
-

Agnese Priede
Zvejnieku un jūrmalnieku lietoti lietu un būšanu nosaukumi un to jēga. Tie strauji zūd, būtu vērts ar tiem iepazīstināt. Jo nosaukums liek vismaz mēģināt saprast arī tās darīšanas būtību. Vismaz man kā iekšzemniecei vienmēr tā ir šķitis. 2

[Patik](#) [Atbildēt](#) 18 ned.
-

Agija Staka
Par Kolkas raga kuģu un laivu vrakiem, par fosilijām, par roņiem un cūkdelfīniem. 2

[Patik](#) [Atbildēt](#) 18 ned.

Natalija Von Kalninga
Butu interesanti uzzināt par alģes ...jo Daugaugrīva šausmas daudz .... 🤔

Patik Atbildēt 18 ned.

Kristine Maslovska
Dabas parādības - kad ko gaidīt/ redzēt/ piedzīvot. Raksturīgais un unikālais Baltijas jūras krastā.

Patik Atbildēt 18 ned.

Dace Belicka
Par kaimiņu būšanu.

Patik Atbildēt 18 ned.

Gintars Rubenis
Par interesantākajiem posmiem un vietām, ko ejot apskatīt dažādos gadalaikos.

Patik Atbildēt 18 ned.

Dzintars Medenis
No izziņas skatupunkta priecātos, ja darbigi ļaudis kādā piejūras ciematīnā uztapinātu muzeju/ekspozīciju par Litorīnas jūru. Ar ihtiofaunas mulāžām, ģeoloģiskām liecībām un skaidrojumiem par klimata pārmaiņām. Var pielikt klāt tos 350 miljonus gadus ve... **Skatīt vairāk**

Patik Atbildēt 18 ned. 4

Laima Landmane
Dzintars Medenis jeeee, es arī par Litorīnu vienmēr iestājos ((😊

Patik Atbildēt 18 ned.

Laima Landmane
piedevām, Kaltenē Litorīna vēl ar aci skatāma (😊

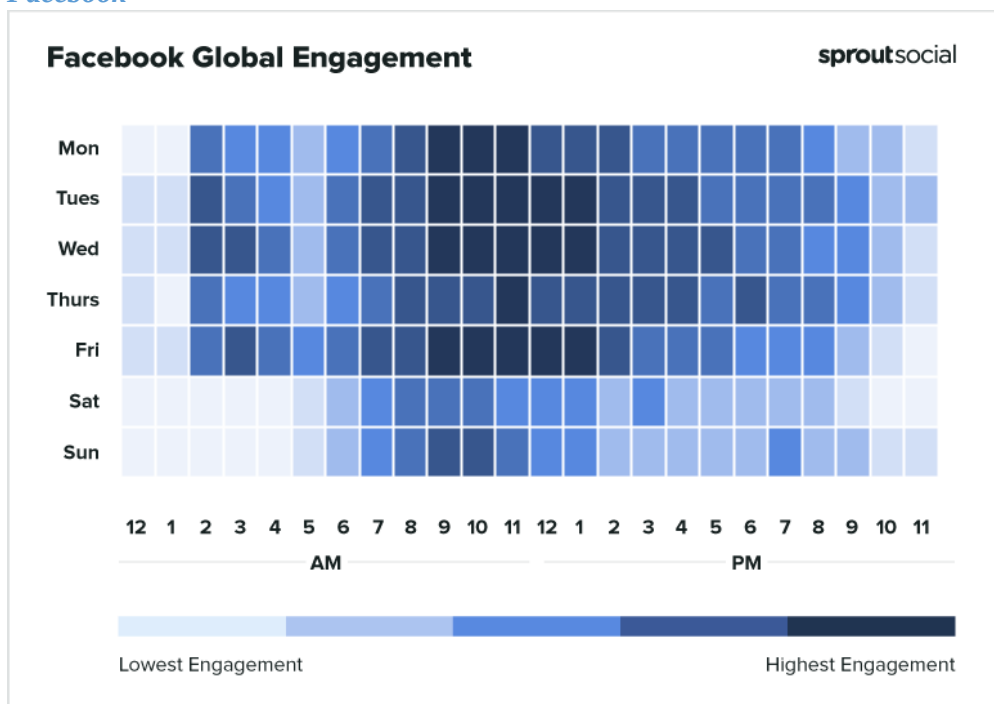
Patik Atbildēt 18 ned.

Laima Landmane
un Roja - ar koraļļiem&brūņuzivīm!!!!

Patik Atbildēt 18 ned.

PIELIKUMS NR. 2 Sociālo platformu visaktīvāk apmeklētie laiki

Facebook

Avots: Sproutsocial

Pirmdienas rītā *Facebook* aktivitāte lēnām sāk pieaugt no pulksten 2:00 naktī līdz tā sasniedz maksimumu no **plkst. 9:00 līdz plkst. 11:00**. Ieteicams izvairīties no publicēšanas vakarā - no 21:00. līdz 1:00 zemā aktivitātes līmeņa dēļ.

Facebook maksimālais publicēšanas laiks **otrdien** daudz neatšķiras daudz no pirmdienas, un maksimumstundu laiks ir no **plkst. 9:00 līdz 13:00**

Trešdiena tiek uzskatīta par labāko laiku, lai publicētu ziņas *Facebook*, jo auditorijas aktivitāte joprojām ir augsta, sākot no **plkst. 9:00 līdz plkst. 17:00**.

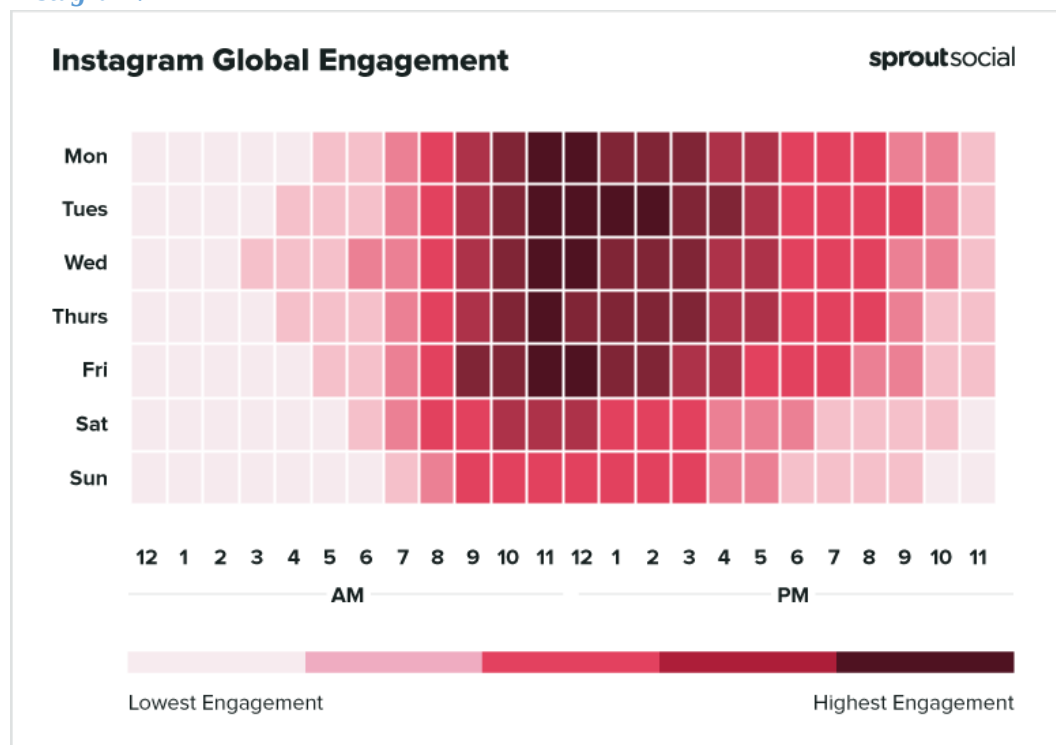
Ceturtdienā auditorija visaktīvākā kļūst **plkst. 11:00**. Lietotāju aktivitāte ir vidēji augsta laikā no **plkst. 8:00 līdz 16:00** ņemot vērā citus dienas laikus.

Facebook aktivitātes pieaugums **piektdien** ir tāds pats kā otrdien un trešdien. *Facebook* aktivitāte sasniedz maksimumu **no plkst. 9:00 un 13:00**, 22:00 un 1:00 nav tik labs laiks, lai kaut ko publicētu.

Sestdien vienīgā reize, kad skatītāju aktivitāte ir mērena, ir no **plkst. 8:00 un 10:00**, bet izredzes sasniegt mērķauditoriju arī šajās stundās joprojām ir zemas. **Tāpēc sestdienā nav ieteicams plānot svarīgu ziņu publicēšanu.**

Svētdienās maksimums ir **plkst. 9:00 un 10:00**. Pēc tam aktivitāte pakāpeniski samazinās, paliekot ļoti zemei no **plkst. 14:00** un aktivitāte atgriežas tikai nākamajā dienā.

Instagram:

Avots: Sproutsocial

Labākais laiks, lai ievietotu ziņas *Instagram*, ir otrdien no 11:00 līdz 14:00. Bet kopumā labs laiks ir katru darba dienu no plkst. 11:00-21:00.

Pirmdien aktīvākais laiks starp *Instagram* lietotājiem ir no plkst **11:00 līdz 13:00**. Salīdzinoši mērens iesaistīšanās līmenis saglabājas gandrīz 12 stundas, sākot no pulksten 8:00 līdz 20:00.

Otrdiena ir labākā diena, lai publicētu *Instagram*; pīķa stundas sākas no plkst. 11:00 līdz plkst. 15:00. Pēc tam iesaistīšanās līmenis turpina pazemināties, un tā zemākais maksimums sākas plkst. 22:00.

Trešdiena ir nākamā labākā diena, lai publicētu ziņas *Instagram* pēc otrdienas, un jau no plkst. 8:00-21:00 ir liela aktivitāte, kuras virsotne tiek sasniegta laikā no plkst. 11:00. līdz 13:00.

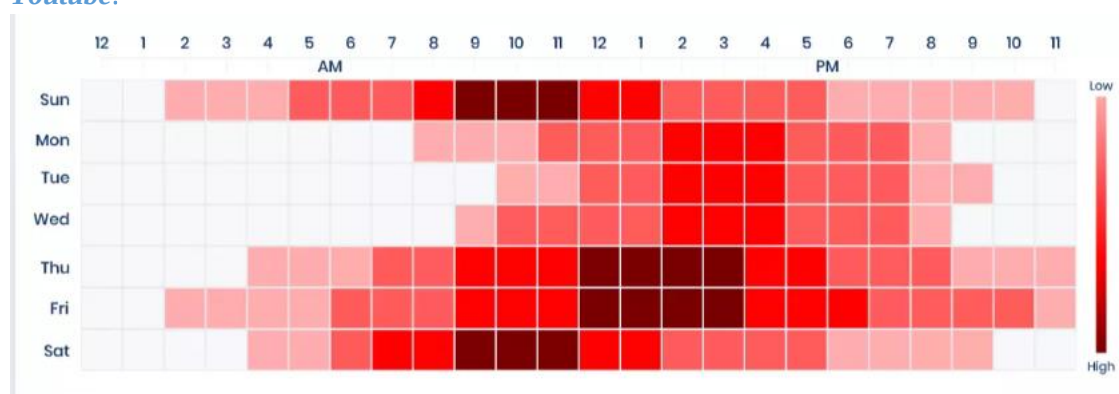
Ceturtdienā laiks, lai publicētu ziņas *Instagram* ir sākot no plkst. 7:00, sasniedzot maksimumu tikai 1 stundu no plkst. **11:00-12:00** un pēc tam pakāpeniski samazinoties.

Piektdienā labākais laiks, lai publicētu ziņas *Instagram*, ir līdzīgs pirmdienai un trešdienai, tas ir, no plkst. 11:00 līdz 13:00.

Sestdiena nav īpaši piemērota diena, lai publicētu *Instagram*, tomēr, ja izvēlaties to darīt, tad labākais laiks, plkst. 10:00. līdz 13:00.

Svētdienās labākais laiks, lai publicētu *Instagram* ir no plkst. **9:00 līdz 15:00**. Tomēr iesaistīšanās temps šajā dienā parasti ir zems.

Youtube:

Avots: Sproutsocial

Ceturtdienas un piektdienas ir labākās dienas, lai video publicētu *YouTube* - no plkst. 12:00. līdz 15:00. Nedēļas sākumā publicētie *YouTube* videoklipi vislabāk darbojas nedēļas nogalēs.